

קבלה - אימתי?

- שמו -

אדם שגם בשעת קטעות דמוחין אין ליצר שליטה עליו להכשילו לעבריה, אלא רק שיוכל להיות בבחינת נבל ברשות התורה, לו גילתה התורה עצה שיקבל על עצמו נדרים ויעש עבירות לעצמו (הגרש"ז מלקם ז"ל).

אבל אדם כזה שהיצור יכול להכשילו בעבירות אין לו לנדו, שהרי אף על כך יעבור (ע"נ ספר חסידים סי' תכ). ושבילו העצה היא, ציורים, כי רק ע"י ציורים יבטל את השאיפה לעווה"ז ויקבל עליו על מלכות שמים ממש.

אמנם, עליו להקדים ציורי קדושה טרם יגיעו ציורי הטומאה, כי אם מתחן עד שעת הנסיוון, אז לא יהיה לציורי הקדושה כח מפני ציורי הטומאה קדומו להם, לכן צריך להקדים ציורי הקדושה דוקא שלא בשעת הנסיוון.

הלא כן הוא גם במלחמות העוה"ז, דהיינו צבא צריך שיתפתח בשעת שלום, ואם מלחכה עד שתפרוץ המלחמה - נופל.

★ ★ *

- שמו -

שמירת ההוויה ולא השקתת המרפא *consciencia*

במשנה (נדרים ט, א): "כנדרי רשיים - נדר בנזיר ובקרובן ובשבועה, כנדרי כשרים - לא אמר כלום, כנדבותם - נדר בנזיר ובקרובן". ומסיק בגמרא (שם ב) אליבא דרבי מאיר שההפרש העיקרי בין נדר הרשע לנדבת הצדיק הוא בכוננת הלב, שמכbia שם דוגמה לנדבה, מאותו נזיר שבא מן הדורם אל שמעון הצדיק, שנזרותו הייתה יכולה לשם שמים (עיין שם).

ביאור הדברים הוא, שנדבות - היו הנדרים הרצויים, הם הנעים בהחלטה גמורה ואמתית, משתמש האדם בנדר כדי לקבע במעשה את הכרתו הנוכחית המשנית. אולם יש בני אדם הבורחים מההוויה ומפיעיסים את מצפונם במה שמבטיחים שיעשו בעתיד. וזה ברור שלא יקימו לעולם, והיינו 'כנדרי רשיים'.

★

(2)

ת

אריך האדם שיישמור שייהי עיקר השתדלותו בעבודת ה' בהווה, ולא לחשוב ממחשבות ולעשות סדרים על העתיד. וכבר כתבנו (בקטע הקודם) שהעשה סדרים על העתיד הוא בבחינת נdry רשעים (נדרים ט, א) היינו שמתפרק בדמיונו על העתיד ועי"ז מסיח דעתו מן ההווה. כל העצלים עושים סדרים על מחר רק כשביל שיוכלו להתחעלל הימים.

וגם זולת זה טעות גדולה טוענים עשו הסדרים על העתיד. למשל מי שהוא חולה במחלה עיתם חלים ועתים שוטה (עי' יבמות לא, א), ובשעת היותו חלים הגיע אליו ממון הרובה, הלא בודאי יחשוש כי כשהתגיע שעת שטוחה לא יבין ערך הממון, עלול הוא לזרוק הלהה או לשروع את כספו. מה עליו לעשות? - למסור הממון לשומר בריא ולצאות עליו שיישמע לאשר יצוננו רק כשיהיה חלים ולא כשייה שוטה.

מממש כן הוא כל האדם. הלא עליו לדעת שמצב רוחו משתנה תדייר, ומה שבין עכשו לא יבין אח"כ, וכשיגבר יצרו יcnיס בו רוח שtotות ובשעתא דיצר הרע לית מאן דדכיר ליצר הטוב (נדרים לב, ב), ויהיה אדם אחר ממש. וא"כ איך יחשוב לו ממחשבות וסדרים שיקיים בעתיד, אין זו אלא טעות גדולה אשר היצה"ר הוא אשר יכשלנו בה.

ואמרו חז"ל "אל תאמן בעצמך עד يوم מותך" (אבות ב, ד), ובודאי אין הכוונה רק לעניין ההתפקידות מן הקצה אל הקצה כמו אצל יהונתן כהן גדול, אלא גם בבחינה הפשה, אל לנו להאמין בהבטחותינו על העתיד, כי אנו הרי משתנים תדייר.

אולם מי שיחפש ל证实 באמת, עליו לשמר את ההווה, וيشתדל בכל מחו שלא להסיח דעתו אף רגע מהלך רוחו הטוב שהוא בו עתה, ורק בשמירה מהיסח הדעת אפשר לנצח את היצר הרע.

וזהנה רביינו יונה ז"ל בשעריו תשובה (א, יא) כתב: "האיש המתיצב על דzon לא טובה תמיד... וכל העת אוהב הרע... ראשית תשובה האיש הזה - לעזוב דרכו ומחשבתו הרעה, ולהסכים לקיים ולקבל עליו לבל יוסיף לחטא, אחרי כן יתרחוט וכיר".

- השנה - להלן מכתבו של רבי רואון דוב, אביו של רבינו, בו מתבאר היסוד הנ"ל:

ה' ראה כג מנ"א תרצ"א

כבוד בני חביבי מהמד חי רוחי ונפשי איש אשר רוח השכלה בו הרב הגי
אורצ'ר מלא חמודות ר' א. ד. שליט"א
אחרשה"ט באהבה עזה...

מדרצי התשובה הוא ג"כ, שיעביר המשכיל ביום הփורדים לנגד עניין
פרטיו אופני המצבים, אם ישתלשל באופן כזה ואם ישתלשל באופן כזה אין
יהיה הצורך לככל הנהגה.

כמו, אם יהיה מצב הפרנסה בהרחבה ובנקול יוכל לקבוע עיתים לתורה
וכו' - ידרوش משכלו דרך הנהגה לפि המקום, ואם ח"ז יהיה בנסיבות ובנסיבות
ג"כ לא יוכל לעוזר אך ידרש להתבונן דרך הנהגה, וכן אם להשתמש במידת
הסתפקות או בowitzור או בצימצום, שככל פחות או יתר הוא מבוא להחטא.
ומובן כי ידרש מהאדם הכנה מוחכמה לביל יבואו הרਪתקאות פתאות. וזה
דרך החכמה.

עלינו להחליט מה יהיה משפט מצבנו בכלל ובפרט, כמו קביעה לימוד
התורה, נקיון כפים בהונן זרים, פיזור לצדקה, קביעות עסוק המוסר מלבד לימוד
המוסר, בקשות מקומות לגורם ולזכות לקדש שם שמים רבים.

ראון דוב

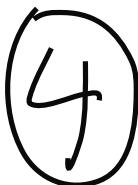
★ ★ *

לפי דרגת האדם

- שנה -

המקבל על עצמו קובלות בתשובהו צריך להזהר מאי שתהינה לפני
מדרגתו, כי אם יקפו על מעלה מדרגתנו יפול ח"ז ותתבטל תשובהו למניין.
ואם כי התעוררותו ושיפותו לחשובה וחרטתו על חטאיהם, צריכים להיות
קיצונים בחכליות (עי' נעל עם' שענ). מ"מ אח"כ אדרבה, הוא צריך לכפות את
עצמו שלא יוכל לעליו יותר מדי בבית אחת, למען שיוכל חיזקו להתקיים.
ובכח צורך להרגיש: שושאף לחיזוק קיזוני אלא שכובש את שיפותו.

[וכן בכל הגבולות שבמציאות: המבזבז אל יבזבז יותר מחומר, הידור מצוח]

- שלו -

העצה - יעשה עצמו מוכರח

מצינו בחז"ל כי מותר לאדם להישבע לקיים מצוה, "דשמי ליה לאיני שזרוי נפשיה" (מותר לאדם לזרז את עצמו) (נדרים ח, א), וכותב הר"ן **"ואפילו** כשרים שנמנעין משבועה נשבעין הן בכך שנאמר נשבעתי ואקיימה, כלומר שהרי דוד היה עושה כן".

הינו שם אדם רואה שמצוה מסוימת רפה היא בידו, יכול לישבע **לקיימה, ועל ידי זה עושה את עצמו מוכרחה עלייה**, כי "אמת שבועה עלייה". נಮובן, זה שירך רק למי שבועה חמורה עליו מאד, אבל הקל, קל ח"ז גם **שבועה, ובזה מפסיד עוד יותר**.

למදנו מכאן, שהרופא את עצמו רפואי באיזה עניין ורוצה להתחזק ולעשות חשובה, אבל כבר נוכח לדעת שתשובתו אינה מחזקת מעמד, כי בשעת יציר הרע לית דמדרך ליציר הטוב (שם לב, ב), מה תקנתו? יעשה את עצמו **'מוכרחה'**. **הינו שיסדר את כל עניינו באופן שההנתגנות הרצiosa היא כבר אצלך דיעבד**. הוא צריך לקפוץ אל הים, כמו בקריעת ים סוף, ואז במצב של דיעבד - ימצא הסיטה דשמיא הדרושה, לקיום החלטתו. והרי זה כגדך **"יש קונה עולמו בשעה אחת"**.

אחד הדרכים לעשות את עצמו מוכרח, הוא, **להציגך אל סדרי הרבים**, **כי הסכיבה הטובה מכריחה את האדם לנוהג בדרך טובה, כדי שלא יתבישי מהם**.

★ ★ *

- שלו -

העצה - לשרוף את הגשרים

עצה לתשובה: אל يستפק האדם בקבלות, אלא ישנה את סביבתו ומצבו, עד שייהי בדיעבד - **"פערברענן דעת בריך הינטער זיך"** (=לשறך את הגשר מאחוריו). **בעניין זה לפעמים מוצאים**, שהדרך הנראית קרובה, באמת מרוחקת יותר מהמטרה, ורק לבחוור דוקא בדרך הנראית ארוכה.

כחות ביציאת מצרים: "ולא נחם אלקיהם דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא" (שמות יג, ז). התורה מלמדת אותנו **כאן שכדי שנבחור בדרך רחוקה, ואפילו**

ללכת דרך ימים ודבריות, רק כדי לנתק את הגשר בו נוכל לחזור אל החטא. כדי שנתקבל על עצמנו עבودה רבה וועל כבד של עקירה מהמצב והסבירה הישנה, רק למען נחסום בפני עצמנו את הדרך אל החטא ולא סבירתו. אולם ביציאת מצרים מצאנו שעדיין לא ניצלו לגמרי, כי הרי פרעה רדף אחריהם והשיגם. והענין הוא, שביציאת מצרים עדיין נשארה אחיזה ליצר הרע, שהרי אמרו לפרקתו כי הולכים רק דרך שלושת ימים, כדי להקטין את הנסיך, כמו שבירנו במקום אחר. דבר זה עצמו עלול לגרום קשיים מצד אחר, שהרי גילו בכך שלא היה בידם להתקיף את היצר ולהכניעו באופן ישיר. ועל כן רדף היצר אחריהם, וניצלו על ידי שkapן נחשון לתוך הים, ואז נקרעו הים. ובן הוא תמיד, כשהועשים דיבר בנסיבות נפש אז נקרעו הים, וגוברים על היצר הרע לגמרי בעניין זה, בבחינת: "וישב הים לפנות בוקר לאיתנו וגוי, וינער וגוי".

זו היא העצה הבורורה היחידה למי שלא ירצה להטעות את עצמו.

- שלח - תלמידו של רבינו, רבי משה שוואב, מביא דוגמא כיצד רבינו "שך את הגשר":

כאשר התחפרסה הסכנה שבعيشון, ביקש הרב דסלר צצ"ל להפסיק לעשן. מיד היה מקדים לכולם "הלא ידעתם כי הפסקתי לעשן". כל מי שנכנס אליו קידמו בהודעה: "הפסקתי לעשן".

היהתי מזכיר אליו ושאלתיו לפשר מנהג זה. הוא ענה לי, מכיוון שאסרו לעשן, וידעתי כי קשה עלי להפסיק מזה, על כן אני מודיע לכולם כי הפסקתי, ושוב אהזכיר מבני אדם ולא עשן...

- שלט -

מידת האמיצות

בשעה שמחלית אדם בהחלטה מוצקה כברזל שלא להיכנע בשום פנים ואופן, והצד שכנגד לא בא בחשבון כלל, קשיות עורף ממש לצד הטוב, אין